

dorozhnoho rukhu», 6.100403 – «Orhanizatsiia perevezen i upravlinnia na transporti», 6.050208 – «Lohistyka») / ukl. : V. I. Petrash. Kharkiv : KhNAMH, 2008. 159 p. [in Ukr.].

2. Sobakar, A. O. (2013) Instytutsiini zasady derzhavnoho kontroliu za bezpekoiu dorozhnoho rukhu v Ukraini [Institutional principles of state control over road safety in Ukraine]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoho universytetu DPS Ukrainy. Seriiia «Ekonomika, pravo»*. № 2 (61), pp. 15–22. [in Ukr.].

3. Boiko, A. V. (2021) Administratyvno-pravove zabezpechennia derzhavnoi transportnoi polityky v Ukraini [Administrative and legal support of state transport policy in Ukraine] : avtoref. dys. ... d-ra yuryd. nauk : 12.00.07. Dnipro. 41 p. [in Ukr.].

4. Dubynskyi, O. Yu. (2018) Subiekty zdiisnennia derzhavnoho kontroliu za doderzhanniam zakonodavstva na transporti v Ukraini [Subjects of state control over compliance with transport legislation in Ukraine]. *Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo*. № 10, pp. 131–135. [in Ukr.].

ABSTRACT

Volodymyr Shatokhin. The system of actors of public control over compliance with the legislation on transport. The scientific article deals with issue of defining the system of actors of public control over compliance with legislation on transport. The work determined that the system of subjects of public control on transport is a complex interaction of various bodies and institutions, called to ensure compliance with legislation in the field of transport and traffic safety. The content of the concept of «subjects of public control over compliance with legislation on transport» is defined, it is emphasized that such subjects are subjects of legal relations. It has been clarified how the concepts of «subjects of state control», «subjects of public control», «subjects of public control» are related to each other. Proposed functions of subjects of public control over compliance with legislation in transport: rule-making; licensing and certification function; function of direct application of control measures; service function; information function. The authors' position on the priority of spreading the decentralization of transport management and coordination of the activities of public administration entities in the field of transport during the implementation of the state transport policy is supported.

Emphasis is placed on the fact that the coordination of the activities of the subjects of public control in transport is a necessary condition for the effective provision of safety in transport, compliance with legislation and high quality of transport services. Typical problems of coordination of subjects of public control over compliance with legislation on transport were noted: duplication of functions; lack of a unified approach; bureaucratic barriers; insufficient funding. It has been established that the coordination of the activities of subjects of public control in transport is a continuous process. Proposed measures to improve the coordination of subjects of public control over compliance with legislation on transport: creation of a unified state information system; expanding the use of electronic services; active involvement of the public in control; improving the qualifications of employees of controlling entities.

Keywords: actor, system, public control, transport, legislation, compliance, inspection.

УДК 343.344

DOI: 10.31733/2078-3566-2024-5-44

Катерина ШТЕФАН[©]

ад'юнк

(Дніпровський державний університет
внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна)

ЗБРОЯ, БОЙОВІ ПРИПАСИ ТА ВИБУХОВІ ПРИСТРОЇ ЯК ОБОВ'ЯЗКОВІ ОЗНАКИ СКЛАДІВ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВOPOPУШЕНЬ

Виокремлено склади кримінальних правопорушень, обов'язковою ознакою яких є вогнепальна зброя, бойові припаси та вибухові пристрої. Визначено ознаки впливу цих предметів на ступінь суспільної небезпечності таких діянь.

Зуважено, що залежно від родового об'єкта кримінальні правопорушення, обов'язковою ознакою яких є зброя, бойові припаси та вибухові пристрої, поділяються на десять видів. Зазначені предмети у складах цих кримінальних правопорушень мають різне кримінально-правове значення (предмет або ознака предмета кримінального правопорушення, знаряддя або засоби кримінального правопорушення). Водночас КК України містить значну кількість складів кримінальних

© К. Штефан, 2024

ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0008-7003-8924>

d_clc@dduvs.edu.ua

правопорушень, у яких зброя, бойові припаси та вибухові пристрої не є обов'язковою ознакою, однак їх застосування суттєво впливає на ступінь суспільної небезпечності цих діянь.

Запропоновано передбачити використання цих предметів як обтяжуючі обставини тяжких та особливо тяжких умисних злочинів проти життя, здоров'я та власності особи.

Ключові слова: зброя, бойові припаси, вибухові пристрої, обов'язкові ознаки, склад кримінального правопорушення.

Постановка проблеми. Повномасштабне вторгнення російської федерації на територію України у 2022 р. спровокувало, поміж іншого, сплеск законодавчої активності, спрямованої на врегулювання та захист суспільних відносин, що виникли або змінились через зазначене вторгнення. КК України, як основний нормативно-правовий акт, яким держава захищає найбільш важливі цінності, зазнав понад двадцять змін та доповнень. Значна частина цих змін та доповнень пов'язана зі введенням в Україні воєнного стану.

Так, вчинення в умовах воєнного стану більшості кримінальних правопорушень проти власності корисливої спрямованості визнається особливо обтяжуючою обставиною, а самі ці правопорушення – тяжкими чи особливо тяжкими злочинами.

Водночас повномасштабне вторгнення призвело до появи у населення значної кількості трофейної зброї. За даними МВС України, на руках у громадян може перебувати від одного до п'яти мільйонів одиниць зброї, а також боєприпаси [5].

Однак окремих досліджень впливу такої кількості зброї на ступінь суспільної небезпечності різних видів кримінальних правопорушень в умовах воєнного стану не проводилось, що викликає потребу в них, зокрема щодо тієї категорії кримінальних правопорушень, склади яких містять як обов'язкові ознаки зброю, бойові припаси та/або вибухові пристрої.

Вивчення зазначеного питання дозволить обґрунтувати доцільність або ж недоцільність визнання цих ознак обставинами, що обтяжують вчинення суспільно небезпечних діянь, передбачених КК України, та запропонувати напрями удосконалення кримінального законодавства України у цій сфері.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Кримінально-правові питання, пов'язані зі зброєю, бойовими припасами та вибуховими пристроями як ознаками складів кримінальних правопорушень, були предметом досліджень багатьох українських та зарубіжних вчених, зокрема О. Бандурки, В. Борисова, В. Смелянова, В. Тихого та ін. Проте більшість таких досліджень стосувалися питань кримінально-правової характеристики кримінальних правопорушень проти громадської безпеки загалом, підстав кримінальної відповідальності за незаконне поводження з вищезазначеними предметами та суміжних із ними питань, зокрема щодо впровадження дозволу на придбання, зберігання та носіння вогнепальної зброї цивільним населенням, удосконалення законодавства у цій сфері. Дискусії з цього питання тривають дотепер. Поміж науковців (П. Фріс, П. Мітрухов та ін.), як і серед населення України, немає єдиного погляду щодо цього питання. Так, П. Фріс вважає можливою так звану легалізацію зброї серед цивільного населення за умови чіткого законодавчого регулювання цього питання [6, с. 2].

Такі чинники, як наявність у цивільного населення вогнепальної зброї, бойових припасів та вибухових пристроїв, як легальних, так і нелегальних, їх використання під час вчинення кримінальних правопорушень, здатні впливати на ступінь суспільної небезпечності таких діянь і в мирний час, і в умовах воєнного стану. Проте питання такого впливу не є достатньо дослідженим у національній доктрині кримінального права.

Метою **статті** є виокремлення складів кримінальних правопорушень, обов'язковою ознакою яких є вогнепальна зброя, бойові припаси та вибухові пристрої, та визначення ознак впливу цих предметів на ступінь суспільної небезпечності таких діянь.

Виклад основного матеріалу. КК України не має окремого розділу Особливої частини, що містив би склади всіх кримінальних правопорушень, обов'язковою ознакою яких є зброя, бойові припаси та вибухові пристрої. Традиційно незаконне поводження з цими предметами відносять до кримінальних правопорушень проти громадської безпеки. Проте інші розділи Особливої частини КК України містять склади кримінальних правопорушень, ознакою яких є або всі ці предмети, або окремі з них. До них, зокрема, належать: диверсія (ст. 113), несанкціоноване поширення інформації про направлення, переміщення зброї, озброєння та бойових припасів в Україну, рух, переміщення або розміщення Збройних Сил України чи інших утворених відповідно до законів України військових формувань, вчинене в умовах воєнного або надзвичайного стану (ст. 114-2),

незаконне позбавлення волі або викрадення людини, вчинені із застосуванням зброї (ч. 2 ст. 146), контрабанда культурних цінностей та зброї (ст. 201), умисне порушення вимог законодавства про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (ст. 209-1), терористичний акт (ст. 258), сприяння вчиненню терористичного акту, проходження навчання тероризму (ст. 258-4), створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань (ст. 260), незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами (ст. 263), незаконне виготовлення, переробка чи ремонт вогнепальної зброї або фальсифікація, незаконне видалення чи зміна її маркування, або незаконне виготовлення бойових припасів, вибухових речовин чи вибухових пристроїв (ст. 263-1), недбале зберігання вогнепальної зброї або бойових припасів (ст. 264), масові заворушення із застосуванням зброї (ст. 294), хуліганство із застосуванням вогнепальної або холодної зброї (ч. 4 ст. 296), незаконне перетинання державного кордону України із застосуванням зброї (ч. 3 ст. 332-2), перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу із застосуванням зброї (ч. 2 ст. 365), втеча з місця позбавлення волі або з-під варти, поєднані із заволодінням зброєю чи з її використанням (ч. 2 ст. 393), більшість військових кримінальних правопорушень (ст. ст. 402–414, 418–421, 425–429), застосування зброї масового знищення (ст. 439), розроблення, виробництво, придбання, зберігання, збут, транспортування зброї масового знищення (ст. 440) [3].

Окремо виділимо склади кримінальних правопорушень, у яких використовується термін «озброєність» для характеристики ознак суспільно небезпечного діяння: катування (примітка до ст. 127 КК України), бандитизм (ст. 257 КК України), виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, глорифікація її учасників (ст. 436-2 КК України), піратство (ст. 446 КК України) [3].

Залежно від родового об'єкта кримінальні правопорушення, обов'язковою ознакою яких є зброя, бойові припаси та/або вибухові пристрої, можна класифікувати на такі види: 1) кримінальні правопорушення проти основ національної безпеки України (ст. ст. 113, 114-2 КК України); 2) кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи (ч. 2 ст. 146 КК України); 3) кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності (ст. ст. 201, 209-1 КК України); 4) кримінальні правопорушення проти громадської безпеки (ст. ст. 257, 258, 258-4, 260, 262–264 КК України); 5) кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності (ст. ст. 294, 296 КК України); 6) кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації (ст. 332-2 КК України); 7) кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг (ст. 365 КК України); 8) кримінальні правопорушення проти правосуддя (ст. 393 КК України); 9) кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби (ст. ст. 402–414, 418–421, 425–429 КК України); 10) кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку (ст. ст. 436-2, 439, 440, 446 КК України).

Аналіз наведеної класифікації дозволяє дійти висновку, що законодавцем України зброя, бойові припаси та/або вибухові пристрої враховані при кримінально-правовому захисті половини суспільних відносин, що охороняються кримінальним законодавством держави.

Зазначимо, що зброя, бойові припаси та/або вибухові пристрої у наведених складах кримінальних правопорушень мають різне кримінально-правове значення як ознаки цих складів (предмет або ознака предмета кримінального правопорушення та знаряддя або засоби кримінального правопорушення). Так, предметом зазначені речі матеріального світу (або окремі з них) виступають у складах кримінальних правопорушень, передбачених ст. ст. 127, 201, 209-1, 257, 258, 258-4, 260, 262–264, 393 (у разі заволодіння зброєю), ст. ст. 402–414, 418–421, 425–429, 439, 440, 446 КК України.

Ознакою предмета зброя, бойові припаси та/або вибухові пристрої виступають у складах кримінальних правопорушень, передбачених ст. ст. 114-2, 436-2 КК України.

Знаряддям кримінального правопорушення зазначені предмети визнаються у складах, передбачених ст. ст. 113, 365 КК України, а засобами – у складах, передбачених ст. ст. 146, 294, 296, 332-2, 393 (у разі використання зброї) КК України.

Подальший аналіз складів усіх вищезазначених кримінальних правопорушень дозволяє визначити підходи законодавця щодо визнання зброї, бойових припасів та/або

вибухових пристроїв обтяжуючими чи особливо обтяжуючими обставинами тих чи інших суспільно небезпечних діянь.

Зазначені речі виступають ознаками кваліфікованих чи особливо кваліфікованих складів таких кримінальних правопорушень: незаконне позбавлення волі або викрадення людини, створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань, хуліганство, незаконне перетинання державного кордону України, перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу, втеча з місця позбавлення волі або з-під варти, непокоря, невиконання наказу, опір начальникові або примушування його до порушення службових обов'язків, погроза або насильство щодо начальника, порушення статутних правил взаємовідносин між військовослужбовцями за відсутності відносин підлеглості, самовільне залишення військової частини або місця служби, дезертирство, ухилення від військової служби шляхом самокалічення або іншим способом, порушення статутних правил вартової служби чи патрулювання, порушення правил несення прикордонної служби, порушення правил несення бойового чергування, порушення статутних правил внутрішньої служби, недбале ставлення до військової служби, бездіяльність військової влади, перевищення військовою службовою особою влади чи службових повноважень, залишення гинучого військового корабля [3].

Прикладом визнання застосування зброї як особливо кваліфікуючої ознаки кримінального правопорушення, передбаченого ст. 406 КК України, є такий. За ч. 3 ст. 406 КК України був засуджений військовослужбовець строкової військової служби військової частини НГУ солдат К., який 16.04.2023 приблизно о 22 год. 49 хв. під час несення служби у добовому наряді в умовах воєнного стану, перебуваючи поблизу будівлі КП «Івано-Франківськводоскотехпром», попередньо взявши із ставниці з вогнепальною зброєю закріплений за ним автомат АК-74, у порушення вимог ст. ст. 3, 17, 28, 68 Конституції України, ст. ст. 11, 20, 21, 22, 49, 50, 128 Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України, ст. 1-4 Дисциплінарного статуту Збройних Сил України, без встановлених законодавством підстав, діючи умисно та протиправно, усвідомлюючи суспільно небезпечний характер свого діяння, передбачаючи його суспільно небезпечні наслідки у вигляді заподіяння тілесних ушкоджень та бажаючи їх настання, з метою прояву уявної переваги та порушення статутних правил взаємовідносин між військовослужбовцями, за відсутності відносин підлеглості, здійснив один постріл із закріпленого за ним автомата АК-74 у напрямку групи військовослужбовців НГУ, в результаті чого влучив в передпліччя правої руки солдата М., спричинивши останньому тілесні ушкодження у виді травми правого передпліччя з наскрізною раною в нижній третині правої променевої кістки, що належать до тілесних ушкоджень середнього ступеня тяжкості, викликали тривалий розлад здоров'я і не були небезпечними для життя в момент спричинення [2].

Водночас КК України містить значну кількість складів кримінальних правопорушень, у яких зброя, бойові припаси та вибухові пристрої не є обов'язковою ознакою, однак їх застосування суттєво впливає на ступінь суспільної небезпечності цих діянь. Про це свідчать, зокрема, статистичні дані.

Так, 2020 р. було обліковано 752 кримінальні правопорушення, вчинені з використанням зброї та бойових припасів, зокрема умисних вбивств – 97, умисних тяжких тілесних ушкоджень – 20, розбоїв – 43. У 2021 р. ці показники склали 720 кримінальних правопорушень, із яких вищезазначених злочинів – 62, 27 та 31 відповідно. У 2022 р., більшість якого припала на час дії воєнного стану, було обліковано 7003 кримінальні правопорушення з використанням зброї та бойових припасів. Кількість умисних вбивств при цьому зросла до 306, умисних тяжких тілесних ушкоджень – до 59, а розбоїв – до 40. За одинадцять місяців 2023 р. було обліковано 26 306 кримінальних правопорушень із використанням зброї та бойових припасів, а вищезазначені кримінальні правопорушення склали 994, 88 та 33 відповідно [7, с. 592].

При цьому наведені статистичні показники не враховують стан злочинності з використанням зброї, бойових припасів та вибухових пристроїв на тимчасово окупованих територіях України, оскільки з об'єктивних причин облік кримінальних правопорушень на цих територіях за сучасних умов суттєво обмежений.

Аналіз наведеної вище статистичної інформації дозволяє виокремити додаткові види кримінальних правопорушень, ознакою яких можуть виступати зброя, бойові припаси та/або вибухові пристрої і при цьому суттєво підвищувати ступінь суспільної небезпечності таких діянь: 1) кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я

особи; 2) кримінальні правопорушення проти власності.

Так, наприклад, 25 жовтня 2018 р. о 20 год. 45 хв. 3., діючи з прямим умислом, усвідомлюючи суспільно небезпечний характер свого діяння, передбачаючи його суспільно небезпечні наслідки та бажаючи їх настання, керуючись корисливим мотивом та метою заволодіння чужим майном, перебуваючи в приміщенні пункту обміну валют Закарпатського відділення № 41 ТОВ «Фінансова компанія «Октава Фінанс», розташованого за адресою: місто Ужгород, вул. залізнична, 1-а, здійснив напад на касира цього відділення К., що виразилось у вимозі негайно надати йому грошові кошти під погрозою застосування насильства, небезпечного для життя та здоров'я останньої, зокрема вимога про передачу коштів супроводжувалась спрямуванням у віконце каси, де сиділа потерпіла, дула короткоствольної вогнепальної зброї – гладкоствольного самозарядного пістолета марки «ІМ-Т», калібру 9 мм, 1960 р. випуску, всередині якого знаходився магазин із одним бойовим патроном, та словесними погрозами його застосування та заподіяння смерті потерпілій [1]. Дії 3. кваліфіковані за ч. 1 ст. 187 та ч. 1 ст. 263 КК України.

На наш погляд, демонстрація чи реальне застосування зброї, бойових припасів чи вибухових пристроїв становлять значно більший ступінь суспільної небезпечності діянь, пов'язаних із погрозою чи реальним застосуванням цих предметів, ніж погрози спричинити шкоду здоров'ю чи життю людини без їх демонстрації, оскільки ступінь сприйняття реальності погрози потерпілою особою значно зростає. Більш реальним при цьому стає і спричинення самої шкоди потерпілому. На таку обставину звертається увага у науковій літературі: наслідки завдання удару під час бійки, від якого потерпілий отримує тяжкі травми, не можна прирівняти за суспільною небезпечкою до отримання таких ушкоджень від ножа чи пістолета. Звичайно, що завдання тяжких тілесних ушкоджень (умисно чи з необережності) із застосуванням зброї, безумовно, повинно мати більш значущий вплив на відповідальність та покарання [8, с. 447]. Цілком погоджуємося з цією тезою і пропонуємо включити до деяких складів кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи, проти власності як обтяжуючі обставини вчинення їх із використанням зброї, бойових припасів чи вибухових пристроїв.

На окрему увагу у кримінально-правовому розумінні заслуговує зброя масового знищення – зброя невибіркової дії, застосування якої може заподіяти смерть невизначеному колу осіб. Документи ООН до зброї масового знищення відносять таку, як: «діє шляхом вибуху чи за допомогою радіоактивних матеріалів, смертоносна хімічна і бактеріологічна зброя чи будь-яка інша зброя, яка буде розроблена в майбутньому, яка має властивості атомної бомби чи іншої вищезгаданої зброї» [4, с. 218].

Зброя масового знищення за принципом своєї дії суттєво відрізняється від інших видів зброї, а тому підходить до криміналізації суспільно небезпечних діянь із її застосуванням потребують окремого дослідження.

Висновки. Отже, зброя, бойові припаси чи вибухові пристрої є обов'язковими ознаками складів кримінальних правопорушень, передбачених десятима розділами Особливої частини КК України. Значення цих ознак залежить від родового та безпосереднього об'єктів кримінального правопорушення, впливу зазначених предметів на ступінь суспільної небезпечності того чи іншого діяння. Досліджувані речі можуть виступати предметом або ознакою предмета кримінального правопорушення, його знаряддям або засобами. Залежно від ролі зброї, бойових припасів чи вибухових пристроїв у складі кримінального правопорушення вони становлять ознаки основного, кваліфікованого чи особливо кваліфікованого складу. Водночас КК України містить склади кримінальних правопорушень, ступінь суспільної небезпечності яких суттєво зростає у разі використання при їх вчиненні зброї, бойових припасів чи вибухових пристроїв, проте ці ознаки не враховані законодавцем як обтяжуючі обставини. Пропонуємо передбачити використання цих предметів як обтяжуючі обставини тяжких та особливо тяжких умисних злочинів проти життя, здоров'я та власності особи.

Список використаних джерел

1. Вирок Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області у справі № 308/14016/18 від 06 лютого 2019 р. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/79680005>.
2. Вирок Тисменицького районного суду Івано-Франківської області у справі № 352/2100/23 від 24 липня 2024 р. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120563695>.
3. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.

4. Мохончук С. М. Зброя масового знищення як предмет злочину, передбаченого ст. ст. 439, 440 Кримінального кодексу України. *Університетські наукові записки*. 2006. № 2 (18). С. 218–223.
5. У МВС підраховували, скільки зброї може бути на руках в українців. *Слово і Діло*. URL : <https://www.slovoidilo.ua/2024/04/12/novyna/suspilstvo/mvs-pidрахuvaly-skilky-zbroyi-mozhe-buty-rukax-ukrayincziv>.
6. Фріс П. Л. Право громадян на зброю – «PRO ET CONTRA». *Наше право*. 2015. № 5. С. 77–84.
7. Штефан К. В. Ступінь суспільної небезпечності окремих кримінальних правопорушень, ознакою яких є зброя, бойові припаси та вибухові пристрої, в умовах воєнного стану. *Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 15 бер. 2024 р.)* : у 2 ч. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2024. Ч. I. С. 592–593.
8. Щербина Н. О. Розуміння поняття «зброя» у Загальній частині Кримінального кодексу України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 3. С. 445–448. URL : http://www.lsej.org.ua/3_2024/109.pdf.

Надійшла до редакції 02.12.2024

Прийнято до опублікування 10.12.2024

References

9. Vyroky Uzhhorodskoho miskraionnoho sudu Zakarpatskoi oblasti u spravi № 308/14016/18 vid 06 liutoho 2019 r. [Verdict of the Uzhhorod City District Court of the Zakarpattia Oblast in case No. 308/14016/18 dated February 6, 2019]. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/79680005>. [in Ukr.].
10. Vyroky Tysmenytskoho raionnoho sudu Ivano-Frankivskoi oblasti u spravi № 352/2100/23 vid 24 lypnia 2024 r. [Verdict of the Tysmenytskyi District Court of the Ivano-Frankivsk Oblast in case No. 352/2100/23 dated July 24, 2024]. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120563695>. [in Ukr.].
11. Kryminalnyy kodeks Ukrainy [Criminal Code of Ukraine] : Zakon Ukrainy vid 05 kvitnya 2001 r. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>. [in Ukr.].
12. Mokhonchuk, S. M. (2006) Zbroya masovoho znyshchennya yak predmet zlochyну, peredbachenoho st. st. 439, 440 Kryminalnoho kodeksu Ukrainy [Weapons of mass destruction as an object of the crime provided for in Art. Art. 439, 440 of the Criminal Code of Ukraine]. *Universytetski naukovyi zapysky*. № 2 (18), pp. 218–223. [in Ukr.].
13. U MVS pidрахuvaly, skilky zbroyi mozhe buty na rukakh v ukrayintziv [The Ministry of Internal Affairs calculated how many weapons Ukrainians can have]. *Slovo i Dilo*. URL : <https://www.slovoidilo.ua/2024/04/12/novyna/suspilstvo/mvs-pidрахuvaly-skilky-zbroyi-mozhe-buty-rukax-ukrayincziv>. [in Ukr.].
14. Fris, P. L. (2015) Pravo hromadyan na zbroyu – «PRO ET CONTRA» [Citizens right to arms is «PRO ET CONTRA»]. *Nashe pravo*. № 5, pp. 77–84. [in Ukr.].
15. Shtefan, K. V. (2024) Stupin suspilnoyi nebezpechnosti okremykh kryminalnykh pravoporushen, oznakoyu yakyyh ye zbroya, boyovi prypasy ta vybukhovi prystroyi, v umovakh voyennoho stanu [The degree of public danger of certain criminal offences, characterized by weapons, ammunition and explosive devices, in the conditions of martial law]. *Mizhnarodna ta natsionalna bezpeka: teoretychni i prykladni aspekty : materialy VIII Mizhnar. nauk.-prakt. konf. (m. Dnipro, 15 ber. 2024 r.)* : u 2 ch. Dnipro : Dniprop. derzh. un-t vnutr. sprav. Ch. I, pp. 592–593. [in Ukr.].
16. Shcherbyna, N. O. (2024) Rozuminnya ponyattya «zbroya» u Zahalnyi chastyni Kryminalnoho kodeksu Ukrainy [Understanding the concept of «weapon» in the General Part of the Criminal Code of Ukraine]. *Yurydychnyy naukovyy elektronnyy zhurnal*. № 3, pp. 445–448. [in Ukr.].

ABSTRACT

Kateryna Shtefan. Weapons, ammunition and explosive devices as mandatory features of criminal offenses. The composition of criminal offenses, the obligatory sign of which is firearms, ammunition and explosive devices, is distinguished. The signs of the influence of these objects on the degree of social danger of such acts are determined.

It is noted that depending on the generic object, criminal offenses, the obligatory sign of which is weapons, ammunition and explosive devices, are divided into ten types. The specified objects in the composition of these criminal offenses have different criminal-legal significance (the subject or feature of the subject of the criminal offense and the tools or means of the criminal offense). At the same time, the Criminal Code of Ukraine contains a significant number of criminal offenses in which weapons, ammunition and explosive devices are not a mandatory feature, but their use significantly affects the degree of public danger of these acts.

It is proposed to provide for the use of the specified objects as aggravating circumstances of serious and especially serious intentional crimes against life, health and property of a person.

Keywords: *weapons, ammunition, explosive devices, mandatory signs, composition of a criminal offense.*